

-१ १ A spot, mark. -२ A defect, an offence, fault. -३ Taking, seizing, grasping; कलनात्सर्वभूतानां स कालः परिकीर्तिः. -४ Knowing, understanding, apprehension. -५ Sounding. -६ An embryo at the first stage after conception. -७ १ Taking, seizing, grasping; कालकलना A. L. 29. -२ Doing, effecting. -३ Subjection. -४ Understanding, comprehension. -५ Putting on, wearing.

कलित् p. p. १ Held, seized, taken; U. ५. ५. -२ Broken; Pt. १. -३ Plucked, gathered; U. ३. ६. -४ Arisen, produced; U. ५. २, कलित्कुलिशपाता: केवि खेलति वाता: R.G.-५ Influenced; Mäl. ८. -५ Mixed; Mäl. १०. १०. -७ Known, understood; Mäl. ८. १३, २. ९. -८ Furnished, endowed, Mäl. ६. ६; Ku. ६. ७६. -९ Gained, obtained. -१० Reckoned, counted. -११ Separated, divided. -१२ Sounded indistinctly, murmured.

कलकः १ A kind of fish. -२ A kind of prose.

कलंकः १ A spot, a mark, a dark spot (lit.); R. १३. १५. -२ (Fig.) A stain, stigma, obloquy, disrepute; व्यपनयतु कलंकं स्वस्वभावेन सैव Mk. १०. ३४; R. १४. ३७; so कुल०. -३ A fault, defect; Bh. ३. ४८. -४ Rust of iron. -Comp. -हुल् m. an epithet of Siva.

कलंकयति Den. P. To defame, stain with stigma, sully.

कलंकित a. Spotted, stained, defamed; U. ६. ३७.

कलंजः १ A bird. -२ A deer or any other animal struck with a poisoned weapon. -३ Tobacco. -४ Flesh of such an animal.

कलटं The thatch of a house.

कलत् a. Bald-headed.

कलत्रः १ A wife; वसुमत्वा हि नृपा: कलचिणः R. ८. ८३; १. ३२; १२. ३४; यज्ञ-इरुंप रितमिच्छति तत्कलने Bh. २. ६८. -२ The hip and loins; इन्द्रमूर्तिमिवोहम्-मन्मधविलासगृहीतगुरुकलत्रा K. १८९ (where क° has both senses); Ki. ८. १७. -३ Any royal citadel. -४ The seventh lunar mansion.

कलंदरः A man of a mixed tribe.

कलंदिका Wisdom, intelligence (सर्वविद्या).

कलभः (भी f.) १ [कल-अभृत्] U. ३. १२२; कोणे झुड़या भाति; भा-क, रस्य लत्वं

Tv.] १ A young elephant, cub; ननु कलभन् शूपत्तेरत्तुकृतं M. ५; द्विष्ट्रेष्ट्रभावं कलभः अवनिव R. ३. ३२; ११. ३९; १८. ३८. -२ An elephant 30 years old. -३ A young camel; the young of any other animal.

कलमः [U. ४. ८४] १ Rice which is sown in May-June and ripens in December-January; दुतेन पां रोः कलमस्य गोपिकां Ki. ४. ९, ३४; Ku. ५. ४७; R. ४. ३७. -२ A pen, a reed for writing with. -३ A thief. -४ A rogue, rascal.

कलंबः १ An arrow. -२ The Kadamba tree.

कलंबिका The nape of the neck.

कलंबुट् (Fresh) Butter.

कललः,-लं १ The foetus, uterus. -२ A term for the embryo a short time after conception.

कललजः १ The resinous exudation of the Shorea Robusta. -२ Womb.

कलविकः,-गः १ A sparrow; Ms. ५. १२; Y. १. १७४. -२ A spot, stain.

कलशः,-सः (शं, -सं) [केन जलेन लशा-स-ति Tv.] १ A pitcher, water-pot, a jar, dish; स्तनौ मांसप्रयो कनककलशाविष्वुपमितौ Bh. ३. २०, १. ९७; स्तनकलस Amar. ५४. ° जन्मत्, ° उद्भवः N. of Agastya. -२ A churn. -३ A kind of measure. -४ A rounded pinnacle on the top of a temple. -Comp. (स) उद्धधि: the ocean.

कलशी (सी f.) A pitcher, a jar. Si. ११. ८. -Comp. -सूतः N. of Agastya.

कलहः,-हं [कलं कामं हंति हन्-हृ Tv.] १ Strife, quarrel; इष्योकलहः Bh. १. २; लीला° S. Til. ८; so गुष्ककलहः: प्रणयकलहः: &c. -२ War, battle. -३ Trick, deceit, falsehood. -४ Violence, kicking, beating &c.; Ms. ४. १२१; (where Medhātithi and Kullūka explain कलह by बडाविनेतरताडनं and इडावंड्यादि respectively). -५ A road, way. -६ The sheath of a sword. -७ A cry, sound; Mäl. ९. १८. -Comp. -अंतरिता a woman separated from her lover in consequence of a quarrel with him (one who is angry and yet sorry for it); she is thus defined in S. D.: - चादुकारमपि प्राणनाथं रोषादपास्य या | पश्चात्तापमवामोति कलहांत्रिता तु सा || ११७. -अपहत् a. taken

by main force or violence. -कार, -कारिन् a. quarrelsome, turbulent. -प्रिय a. fond of (promoting) quarrels; ननु कलहप्रियोसि M. १. (-य:) an epithet of Nārada. (-या) a bird (सारिका).

कला [कल-कृष्] A small part of anything; U. १. १, a bit, jot; कलामस्य-कृतपरिलेखः K. ३०४: सर्वे ते मित्रगात्रस्य कलां नहैति ओडरी Pt. २. ५५; Ms. २. ८६, ४. ३६. -२ A digit of the moon (these are sixteen); जगति जग्यनस्ते ते भावा नवेन्द्रुकलादयः Mäl. १. ३६; Ku. ५. ७१; Me. ८९. -३ Interest on capital (consideration paid for the use of money); चन रीथिर्वीथिमवतीर्णवतो निधिर-भसामुपचाय कला: Si. ९. ३२ (where कला means 'digits' also). -४ A division of time variously computed; one minute, ४८ seconds, or ८ seconds. -५ The 60th part of one thirtieth part of a zodiacal sign, a minute of a degree. -६ Any practical art (mechanical or fine); there are ६४ such arts, as music, dancing &c. -७ Skill, ingenuity. -८ Fraud, deceit. -९ (In Prosody) A syllabic instant. -१० A boat. -११ The menstrual discharge. -१२ A term for the seven substrata of the elements of the human body; (they are:—आवा मांस-धरा प्रोक्ता दितीया रक्तधारिणी | मेदोधरा तृतीया तु चतुर्थी श्लेष्मधारिणी || पञ्चमी च मलं धर्ते षष्ठी पित्तधरा मता | रोतोधरा सप्तमी स्पात् इति सप्तकलः स्मता॥). -१३ An atom. -१४ A term for the embryo. -Comp. -अंतरं १. another digit. -२. interest, profit; मासे शतस्य यदि पंच कलांतरं स्यात् Lilā. -अव्यनः a tumbler, a dancer (as on the sharp edge of a sword). -आ-कुल deadly poison. -केलि a. gay, wanton. (-लिः) an epithet of Kāma. -क्षयः waning (of the moon); R. ५. १६. -धरः, -निधिः, -पूर्णः the moon; अहो महस्वं महतामपूर्वे विपत्तिकलेपि परो-पकारः। यथास्यमध्ये परतापि राहोः कला-निधिः पुण्यचर्यं ददाति || Udb. -भृत् m. १ the moon. -२. an artist &c.

कलावत् a. Versed in the (६४) arts; Mäl. २. १०. -m. The moon (having digits); Ku. ५. ७१; Mäl. २. १०.

कलिका १ A digit of the moon.

कलांकुरः १ The Sārasa bird, crane. -२ N. of Kamsa.

कलाचिक-कलाची १ A ladle.